

CZY PANDEMIA SPRZYJA CYFRYZACJI W POLSCE?

Pandemia koronawirusa bezpośrednio przyczyniła się do wzrostu zainteresowania Polaków e-usługami, e-administracją oraz innymi rozwiązaniami z obszaru cyfryzacji. Efektem kryzysu związanego z Covid-19 jest rozwój już istniejących inicjatyw, ale także tworzenie nowych możliwości z myślą o bezpieczeństwie i wygodzie obywateli. Odzwierciedleniem takiego stanu rzeczy mogą być działania podejmowane przez polski rząd za pośrednictwem Ministerstwa Cyfryzacji.

Kryzys związany z pandemią koronawirusa przyczynił się do popularyzacji e-usług oraz większego korzystania z innych cyfrowych rozwiązań przez miliony Polaków. Jest to skutek nakładanych na społeczeństwo ograniczeń wynikających z rozprzestrzeniania się Covid-19, ale również przejścia na tryb pracy zdalnej. W związku z tym Ministerstwo Cyfryzacji postanowiło wyjść naprzeciw wyzwaniom, tworząc nowe, adekwatne do pandemicznej rzeczywistości możliwości, a także rozwijając już istniejące inicjatywy z myślą o potrzebach obywateli.

Potwierdził to szef resortu cyfryzacji Marek Zagórski, wskazując, że Polska jako pierwszy kraj w Europie podjęła „bezkompromisowe kroki” w walce z koronawirusem, a Ministerstwo Cyfryzacji odegrało w tym zakresie ważną rolę.

„Zdalna praca, zdalna edukacja, internetowy kontakt z bliskimi i przyjaciółmi – tak przez kilka miesięcy wyglądało życie większości Polaków” – podkreślił minister, zwracając uwagę na liczne wyzwania w czasach pandemii. Jego stanowisko w całości znajduje się w raporcie „Cyfryzacja podczas pandemii – innowacje, bezpieczeństwo, e-administracja”, opracowanym przez resort cyfryzacji.

Odnosząc się do zadań i misji Ministerstwa Cyfryzacji w erze Covid-19, Marek Zagórski zaznaczył, że działania resortu, choć pozornie niewidoczne, dotyczyły wielu sfer życia państwa i obywateli. „Staraliśmy się myśleć o wszystkich i wszystkim – dzieciach i ich rodzicach, seniorach, ale i o wydolności naszej sieci i cyberbezpieczeństwie” – stwierdził szef resortu.

GOV.PL

Jednym z kluczowych zasobów w czasie kryzysu związanego z koronawirusem jest informacja. Ułatwienie do niej dostępu oraz rzetelność i wiarygodność danych jest jednym z zadań państwa. W Polsce za przekazywanie treści obywatelom odbywa się między innymi za pomocą domeny „gov.pl”.

Jak wskazuje Ministerstwo Cyfryzacji w swoim raporcie, witryna ta powstała po to, aby Polacy posiadali szybki dostęp do informacji na temat tego, co dzieje się w poszczególnych instytucjach. „Wystarczy znać jeden adres - GOV.pl - by znaleźć wszystko, czego potrzebujemy, w tym – co dla nas bardzo ważne – e-usługi” – deklaruje resort.

Wszystko w jednym miejscu? Platforma „gov.pl” obejmuje prawie 300 witryn, ponad 113 tys. artykułów oraz przeszło 192 tys. plików. Jak wynika z raportu ministerstwa, tylko w marcu i kwietniu br. „gov.pl” odwiedziło niemal 46 milionów osób. „To dowód na zaufanie, ale i wyzwanie, by stale

wychodzić naprzeciw Państwa oczekiwaniom” – wskazał Marek Zagórski.

Jest to o tyle istotne, że podczas pandemii koronawirusa platforma jest źródłem najświeższych, wiarygodnych i zweryfikowanych informacji.

Rzetelne źródło informacji jest szczególnie istotne w czasie kryzysu zdrowotnego. W związku z tym utworzono witrynę „gov.pl/koronawirus”, w której znajdują się wiarygodne i zweryfikowane dane oraz materiały poświęcone Covid-19. „Wszystkie publikowane na tej stronie informacje to oficjalne komunikaty, potwierdzone przez Ministerstwo Zdrowia lub Główny Inspektorat Sanitarny, opracowane na podstawie danych Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)” – czytamy w raporcie ministerstwa.

W czasie kwarantanny

W czasie pandemii Ministerstwo Cyfryzacji postanowiło opracować innowacyjne rozwiązania z myślą o bezpieczeństwie obywateli. W ten sposób 19 marca br. resort rozpoczął proces udostępniania aplikacji „Kwarantanna Domowa”, której głównym celem było zapewnienie Polakom szybkiej oraz sprawnej komunikacji ze służbami. Ministerstwo chciało zbudować poczucie lepszej opieki wśród osób znajdujących się na kwarantannie. Z czasem apka stała się obowiązkowa (od 1 kwietnia br.).

Drugim rozwiązaniem zaproponowanym przez resort cyfryzacji jest „STOP COVID - ProteGO Safe”, czyli aplikacja wysyłająca użytkownikom powiadomienia o możliwym kontakcie z koronawirusem, a także umożliwiająca stałe kontrolowanie stanu zdrowia. Od 9 czerwca br. Polacy mogą z niej swobodnie korzystać.

„Byliśmy jednym z pierwszych państw, które wdrożyło API Google i Apple. Nasze wspólne działanie gwarantuje, że rozwiązanie jest maksymalnie bezpieczne” – wskazuje Ministerstwo Cyfryzacji w raporcie. Jak dodaje, jednym z priorytetów przy tworzeniu aplikacji było zagwarantowanie użytkownikom poszanowania ich prywatności.

„STOP COVID - ProteGO Safe” powstała na podstawie zaleceń WHO oraz spełnia wymagania stawiane przez Komisję Europejską. Aplikacja pozyskane informacje przechowuje w pamięci urządzenia jedynie przez 14 dni. „Nie zbiera żadnych danych o użytkownikach, w tym ich lokalizacji. Zbiera jedynie informacje o spotkaniach urzędzeń, które są anonimowe” – czytamy w raporcie.

e-Administracja

Pandemia koronawirusa przełożyła się na rekordowe zainteresowanie e-usługami. Wynika to z faktu, że wielu Polaków postanowiło ograniczyć wychodzenie z domu i korzystać z cyfrowych rozwiązań w celu załatwienia urzędowych spraw.

Potwierdzeniem takiego stanu rzeczy jest między innymi stale utrzymujący się wzrost liczby profili zaufanych (PZ). „Tylko w kwietniu założyło go ponad 602 tysiące osób. Drugiego takiego miesiąca w historii PZ nie było. To rekord” – czytamy w raporcie ministerstwa.

Zgodnie z przedstawionymi danymi łącznie od początku roku utworzono 3 226 050 nowych profili zaufanych. Odnosząc się do konkretnych miesięcy, statystyki wyglądają następująco: styczeń - 296 477, luty - 391 189, marzec - 528 351, kwiecień - 602 739, maj - 355 789, czerwiec - 427 377, lipiec - 322 722 oraz sierpień - 301 406.

Ministerstwo Cyfryzacji od lipca zaczęło również integrować pracę banków spółdzielczych z tzw. węzłem krajowym. Jest to możliwość szybkiego i łatwego dostępu do portali publicznych i e-usług świadczonych przez administrację. Wygoda wynika z faktu, że następuje to za pomocą jednego

bankowego hasła i loginu.

„W efekcie naszych działań klienci 313 banków spółdzielczych (dane na 1 września) mogą już nie tylko szybko założyć profil zaufany, ale i korzystać z serwisów e-administracji” – wskazuje resort cyfryzacji. – „W sumie przyłączymy ponad 500 placówek, co oznacza że z łatwiejszego dostępu do e-usług skorzysta ponad 1,5 miliona osób”.

W czasie pandemii ministerstwo opracowało również szereg innych rozwiązań z myślą o obywatelach. Wśród nich należy wymienić między innymi aplikację zastępującą dowód osobisty „EDO APP”, a także liczne e-usługi umożliwiające m.in. elektroniczne zgłoszenie nabycia pojazdu, narodzin dziecka, uzyskanie dowodu osobistego czy zameldowanie się za pomocą internetu.

Jednym z bardziej interesujących rozwiązań jest „System Zapewniania Usług Chmurowych (ZUCH)”. Mówiąc ogólnie, to usługa wsparcia wykorzystania rozwiązań chmurowych w administracji publicznej. Portal służy do oferowania usług chmurowych przez dostawców komercyjnych - za jego pośrednictwem każdy urząd będzie mógł kupić wybrane usługi, takie jak narzędzia pracy grupowej, pakiet biurowy, czy wirtualny serwer. Co więcej urzędy będą mogły uzyskać pomoc w zakresie odpowiedniego doboru rozwiązania informatycznego, czy procesu zakupowego. Jedną z kluczowych funkcji systemu jest elektroniczna ankieta, która właścicielom systemów ma ułatwić podejmowanie decyzji w wyborze rodzaju chmury.

Szkoła online

Pandemia koronawirusa i czasowy lock down uniemożliwiły placówkom edukacyjnym pracę w tradycyjnej formie. Po wprowadzeniu decyzji o zawieszeniu lekcji w szkołach Ministerstwo Cyfryzacji, wraz z NASK oraz Ministerstwem Edukacji Narodowej, stworzyło serwis „GOV.pl/zdalne lekcje”. Znajdują się na nim propozycje zdalnych zajęć dla uczniów zarówno ze szkół podstawowych jak i ponadpodstawowych.

Myślą przewodnią resortu było ułatwienie pracy nauczycielom i wsparcie ich wysiłków w czasie konieczności prowadzenia zdalnej edukacji. Wraz z nowymi doświadczeniami serwis był regularnie aktualizowany i rozbudowywany o nowe materiały.

Efekt? Zgodnie z raportem od 15 marca do 23 czerwca witrynę „GOV.pl/zdalne lekcje” odwiedziło dokładnie 2 637 021 osób. „Użytkownicy wygenerowali w tym czasie niemal 67 milionów odsłon strony” – wskazuje resort. W tym czasie udało się przygotować łącznie 3580 lekcji i opublikować 18 660 materiałów edukacyjnych.

Całość została wsparta licznymi inicjatywami. Wśród nich można wymieć na przykład programy wsparcia dla samorządów w zakupie sprzętu do zdalnej edukacji „Zdalna szkoła” oraz „Zdalna szkoła +”, a także projekt mobilnych pracowni komputerowych „#OSEWyzwanie” czy dofinansowanie na rzecz zakupu tabletów dla uczniów pod hasłem „50 milionów zł na tablety”.

Jak podkreślił szef resortu cyfryzacji Marek Zagórski, od marca przeznaczono niemal 400 mln złotych na zakup sprzętu dla uczniów i nauczycieli. „Dzięki takiemu podejściu laptopy i tablety - a jeśli była taka potrzeba - także oprogramowanie lub dostęp do mobilnego internetu trafiły do uczniów już w pierwszych dniach zdalnej edukacji” – czytamy w raporcie ministerstwa.

Gdzie w tym wszystkim jest cyberbezpieczeństwo?

Okres pandemii koronawirusa to także szczególna okazja dla cyberprzestępców. Popularyzacja pracy zdalnej oraz wzmożona aktywność Polaków w sieci przekłada się na większe możliwości dla hakerów. To wszystko sprawiło, że nastąpił wzrost liczby cyberataków.

W obliczu rosnącego zagrożenia minister cyfryzacji Marek Zagórski 23 marca uzgodnił z Orange Polska, Polkomtel (operator sieci Plus), P4 (operator sieci Play) oraz T-Mobile Polska porozumienie, na bazie którego powstała specjalna lista ostrzeżeń. Została ona uruchomiona na podstawie współpracy z NASK oraz Urzędem Komunikacji Elektronicznej (UKE).

Wspomniana wyżej lista to zbiór witryn internetowych, które służą cyberprzestępcom do wyłudzeń danych oraz środków finansowych. „Do tej pory (dane na 1 września 2020 r.) na liście znalazło się 3810 stron” – czytamy w raporcie. Każda z tego typu witryn jest natychmiast blokowana po weryfikacji.

Ministerstwo opracowało również szereg poradników i rekomendacji, których zastosowanie ma przełożyć się na wzrost bezpieczeństwa użytkowników. Publikacje są dostępne na portalu „gov.pl”.

Ponadto resort realizuje kampanię „#CyberbezpiecznySamorząd”. Polega ona na przeprowadzaniu szkoleń, warsztatów oraz ćwiczeń, a także udzielaniu bezpośredniego wsparcia jednostkom samorządu terytorialnego w reagowaniu na zagrożenia w sieci.

„Koronawirus nie odpuszcza, my też nie. Trudno wyobrazić sobie życie bez cyfryzacji – dlatego nie zwalniamy. Stale możecie Państwo na nas liczyć” – podkreślił minister cyfryzacji Marek Zagórski, którego stanowisko przedstawiono w raporcie „Cyfryzacja podczas pandemii – innowacje, bezpieczeństwo, e-administracja”.

Czytaj też: [Minister Cyfryzacji: sektor telekomunikacyjny kluczowy dla krajowego systemu cyberbezpieczeństwa](#)